

функціонування паралельних моделей в обох мовах зумовлено впливом загальноживаної лексики на гастрономічну термінологію; 5) за характером зв'язку між компонентами у словосполученні виділяються приєменникові і безприєменникові термінологічні моделі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Даниленко В.П. Русская терминология: опыт лингвистического описания. – М.: Наука, 1977. – 216 с.
2. Винье Ж., Мартэн А. Язык французской технической литературы. – М.: Высш. шк., 1981. – 106 с.
3. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. – М.: Добросвет, 2000. – 832 с.
4. Головин Б.М. Лингвистические основы учения о терминах: учеб. пособие [для филологических специальностей вузов] / Б.М. Головин, Р.Ю. Кобрин. – М.: Высш. шк., 1987. – 103 с.
5. Клычёва Г.В. Русские синтаксические типы и гнезда терминообразований юриспруденции // Потенциал русского языка: Аспекты и методы исследования: Сб. статей / Отв. ред. Т.Х. Каде. – Краснодар: Кубанск. гос. ун-т, 1999. – С. 95-116.
6. Лейчик В.М. О процессе формирования термина // Функционирование терминов в современном русском языке. – Горький: Изд-во Горьк. ун-та, 1986. – С. 32-39.
7. Лотте Д.С. Образование и правописание трёхэлементных научно-технических терминов. – М.: Наука, 1969. – 117 с.
8. Мисик Л.В. Генезис та функціонування термінологічних словосполучень в англійській науковій юридичній літературі // Іноземна філологія. – Львів, 1993. – Вип. 105. – С. 91-102.
9. Оникко И.Л. Структурно-семантическая характеристика русских терминологических словосочетаний // Русское языкознание. – 1983. – № 7. – С. 133-138.
10. Юрченко В.С. Философские и лингвистические проблемы семантики: Пособие по спецкурсу. – Саратов: Изд-воСарат. ун-та, 1993. – С. 37-38.

Мудрик К.

Науковий керівник – доц. Бубняк Р.А.

LES NOMS PROPRES FRANÇAIS DANS LA TRADUCTION UKRAINIENNE

Dans l'optique de la traduction, les noms propres de toute langue forment un groupe spécial de réalités onomastiques. Ils possèdent une certaine information socioculturelle qui redonne au texte traduit une couleur nationale bien évidente. Le but de notre article est d'examiner la notion de la traduction de noms propres, de mettre en relief l'importance de difficultés de traduction des noms propres et d'observer le rôle de la translittération et de la transcription.

Dans la linguistique ukrainienne, le probleme de la traduction de noms propres français n'est pas bien examiné[3,105]. La croissance rapide des contacts politiques, économiques et culturels entre l'Ukraine et les pays de la langue française (France, Belgique, Canada, Suisse, et en partie de langue française en Afrique), exige le vocabulaire de noms propres français dans la langue ukrainienne.

Pendant la traduction des noms propres (noms de personnes, noms géographiques, noms des établissements et organisations, titres des journaux, etc.) on met en pratique un des principes suivants :

Traduction

Translittération

Transcription

Plusieurs procédés de restitution des noms propres français sont à retenir. Le choix de ces procédés dépend souvent des facteurs historiques et de traditions extralinguistiques, dont le traducteur est obligé de tenir compte. Le problème porte également sur les différences phonétiques et grafiques des deux langues, ce qui complique certainement la restitution des noms propres:

Delisle – Деліль;

Fougères – Фужер;

Lallement – Ляльман;

Debeauvoir – Дебовуар.

Les noms de lieu appartiennent au type de noms qui sont concernés dans une monographie. Les noms français ont commencé à être attribués aux personnes dès avant le XIII siècle. Ils contiennent les noms d'activité (métier, profession ou fonction, les surnoms qui décrivent les caractéristiques particulières :

Fèvre – Февр;
 Faure – Фор;
 Fauré – Форе;
 Boulanger – Булянджи;
 Le Tailleur – Ле Тайор;
 Tisserand – Тисеран;
 Le Marchand – Ле Маршан;
 Le Grand – Ле Гран;
 Petit – Петі;
 Le Gros – Ле Гро;
 Léger – Лижи;
 Lesage – Лезаж;
 Vaillant – Вайан.

La transcription pratique constitue le moyen principal de mise en valeur des noms propres étrangers. Par ce procédé, on prétend donner une copie phonétique de l'élément onomastique initial bien qu'elle soit toujours approximative pour des raisons connues[4,99].

La translittération est l'opération qui consiste à substituer à chaque graphème d'un système d'écriture un graphème ou un groupe de graphèmes d'un autre système, indépendamment de la prononciation. Autrement dit, c'est l'écriture d'un mot ou d'un texte écrit avec un système, dans un autre système d'écriture. Les systèmes de translittération « définissent souvent des conventions complexes pour traiter les graphèmes de l'écriture d'origine qui n'ont pas de correspondance évidente dans l'écriture d'arrivée »[4,109].

Elle s'oppose en cela à la transcription, qui substitue à chaque phonème (on parle alors de transcription phonologique) ou à chaque son (transcription phonétique) d'une langue un graphème ou un groupe de graphèmes d'un système d'écriture. Plus simplement, c'est l'écriture dans un système donné de mots ou phrases prononcés.

La frontière entre translittération et transcription s'efface cependant quand un système de translittération utilise comme point de départ un système d'écriture purement phonétique. Dans la pratique, il existe aussi des systèmes qui combinent transcription et translittération, c'est-à-dire qu'ils translittèrent une partie de l'écriture d'origine et qu'ils transcrivent le reste selon la prononciation[5,30].

La romanisation est soit un système de translittération d'une écriture non latine (comme le cyrillique ou l'arabe) vers une écriture latine, soit la transcription dans une écriture latine d'une langue utilisant une écriture non latine. Certains systèmes de romanisation ont un statut de norme officielle nationale ou internationale.

Les noms propres de personnes sont rendus en une autre langue de manières suivantes :

Par voix de la translittération :

Anne Gavalda – Анна Гавальда;
 Pierre Forgeron – Пер Форжерон;

Par voix de transcription complète ou partielle :

Pagès – Пажес;
 Paget – Паже;
 Martigny – Мартіні;
 Aigle – Егль.

Il existe un grand nombre des noms propres dont l'équivalent a une forme spéciale :

St Jules – la Montagne – святий Юлій ла Монтань;
 Charlemagne de Rouergne – Карл Великий Руергський;
 Charle le Gros – Карл ле Гро.

Il est intéressant de citer quelques noms propres qui sont essentiellement transcrits ou translittérés. Parfois leurs valeurs sont descriptives : Môle, Molard (en Savoie), Puy, Poz, Pech, Puech, Puig dans Midi, Roc, Roche, Roque. Tous ces noms cités évoquent une situation en hauteur.

Quelle que soit la traduction effectuée et la langue d'origine, le problème de la traduction du nom propre se pose sans relâche. Souvent, la remise d'une traduction « traîne à cause de quelques noms propres qui restent à être traduits » [2, 89]. Elle attire notre attention d'abord sur la diversité des catégories que nous pouvons classer sous cette nomination, ensuite sur la diversité des exigences que nécessite leur traduction.

La règle de la traduction des noms propres significatifs ne se prescrit pas à tous les cas possibles, mais suppose la traduction belle et fidèle en même temps. Les noms propres doivent être traduits de façon fidèle parce qu'ils seront utilisés pendant des années, leurs formes seront strictement observées et rédigées en même temps dans deux langues.

BIBLIOGRAPHIE

1. Кириленко К.І., Сухаревська В.І. Теорія і практика перекладу (французька мова) – Вінниця: Нова книга, 2003. – 148с.
2. Комиссаров В.Н. Теория перевода (Лингвистические аспекты) – М.:Высшая школа, 1990. – 253 с.
3. Чередниченко А.И., Коваль Я.Г. Теория и практика перевода. Французский язык: учебное пособие. – К.: Лыбидь. 1991. – 304 с.
4. Harmon P. Introduction à l'analyse de traduction. Paris : Hachette, 1981. – 270 p.
5. Jouvanel B. Vie des noms propres. Paris : PUF. « Ecriture », 1982. – 250 p.

Пашковської Ю.

Науковий керівник – доц. Чумак Г. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ІНФІНІТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ СОМЕРСЕТА МОЕМА «МІСЯЦЬ ТА МІДЯК»

Актуальність теми полягає у тому, що інфінітив є багатофункціональним як в українській, так і в англійській мові. Але кількість форм інфінітиву і можливості їх використання в обох мовах відрізняються, що призводить до певних труднощів під час перекладу. Так, в українській мові немає форм, що відповідають тривалому (Continuous) та перфектному (Perfect) інфінітиву. Немає прямих відповідників таким специфічним інфінітивним утворенням, як об'єктний інфінітивний зворот, суб'єктний інфінітивний зворот та інші. Також можливості використання інфінітиву у тій чи іншій функції для кожної мови специфічні [5, с. 12]. Існують певні правила перекладу таких утворень, але вони не завжди є діючими, особливо, коли йдеться про художній текст.

Предмет дослідження – особливості перекладу інфінітивних конструкцій на матеріалі роману С. Моема «Місяць та мідяк».

Об'єктом дослідження є роман С. Моема «Місяць та мідяк», переклад якого з англійської мови зробив О. Жомнір. Інфінітив може виявляти себе дуже багатозначно, тому не завжди існує можливість перекласти ту чи іншу інфінітивну конструкцію з використанням усталених засобів. Особливо коли йдеться про художній текст. Оскільки першочерговим завданням перекладача при перекладі художнього твору є передати не тільки зміст, а й стиль художнього твору, перекладач може використовувати й інші засоби, окрім вже встановлених саме для інфінітивних конструкцій, з метою адекватно відтворити текст. В англійській мові існує три основних інфінітивних звороти. Це інфінітивний зворот з прийменником *for*, суб'єктивний інфінітивний зворот та об'єктивний інфінітивний зворот. Щодо інфінітивного звороту із прийменником *for*, то він може мати кілька варіантів реалізації в українській мові. Якщо він виконує роль підмета у англійському реченні, то в українській мові еквівалентом буде простий підмет, виражений інфінітивом або складний підмет, виражений підрядним реченням. Якщо даний інфінітивний зворот виконує роль іменної частини складеного присудка, то в українській мові перекладатиметься простим іменним чи простим дієслівним присудком. Відповідником для додатку буде простий або складний додаток, для обставини – підрядне речення або інфінітив [3, с. 257-258]. Найпоширенішими способами перекладу об'єктивного інфінітивного звороту є переклад за допомогою підрядного речення, підрядного речення додатка, фразового або простого дієслівного присудка [3, с. 259-260]. Що стосується суб'єктивного інфінітивного звороту, то у більшості випадків він перекладається безособовим реченням, слідом за яким йде підрядне речення додатку [3, с. 264].

Якщо звертатись до наявних у перекладознавстві засобів передачі інфінітивних конструкцій, то тут варто зазначити, що не завжди українські відповідники здатні відтворити